

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 7Csp/35/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818201102
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2019:8818201102.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci žalobkyne: H. Š., X.. XX.XX.XXXX, L. V. XXX, zast. JUDr. Martina Fabianová, advokátka, Hencovská 2043, 093 02 Hencovce, IČO: 47100885, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 30.5.2007 uzavretá medzi H. Š., K.. J. a spoločnosťou Profi Credit Slovakia s.r.o. IČO: 35792752 je neplatná.

Žalovaný je povinný uhradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, s tým, že o výške tejto náhrady súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou podanou prostredníctvom právneho zástupcu domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd určil, že „Dohoda o zrážkach zo mzdy zo dňa 30.05.2007 uzatvorená medzi H. Š.Y. (B.), K.. J. a spoločnosťou Profi Credit Slovakia, s.r.o., ICO: 35 792 752, Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, je neplatná a žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania do troch dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia. Svoju žalobu odôvodnila tým, že žalobkyňa (v čase uzatvorenia zmluvy bola vydatá - B., momentálne vydatá Š.) uzatvorila so spoločnosťou PROFIREAL SLOVAKIA spol. s r.o., ktorá zmenila svoje obchodné meno od 15.02.2008 na PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., dňa 30.05.2007 Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8000074677 na sumu 30.000,- Sk (995,82 eur).Súčasťou tejto zmluvy je v bode 7 malými písmenami upravená Dohoda o zrážkach zo mzdy. V tomto prípade ide o spotrebiteľský úver v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný predložil zamestnávateľovi žalobkyne - SL TIP, s.r.o., Továrnska štvrť 1467/24, 059 51 Poprad - Matejovce, listom zo dňa 15.03.2018 Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 30.05.2007, ktorá bola obsiahnutá v Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8000074677 zo dňa 30.05.2007. Zároveň požiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyne. Zamestnávateľ poskytuje mzdu zamestnancom k 15. dňu v mesiaci. V liste zo dňa 1 5.03.2018 žalovaný vyčísliť výšku dlhu na sumu 1.160,63 eur ku dňu 19.06.2017. Žalobkyňa uhradila žalovanému istinu pôžičky. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súčasťou vymáhanej sumy sú pravdepodobne aj poplatky, pokuty a úroky, ktorých vymáhanie je v rozpore s Občianskym zákonníkom. zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Žalobkyňa sa až na základe listu žalovaného dozvedela, že pri uzatvorení Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000074677 zo dňa 30.05.2007 uzatvorila Dohodu o zrážkach zo mzdy, o ktorej nemala žiadnu

vedomosť a ani žiadnu dohodu nepodpisovala. Zmienku o dohode obsahuje iba bod 7 zmluvy. Žalobkyňa nebola informovaná žalovaným, že uzatvára zároveň so zmluvou aj Dohodu o zrážkach zo mzdy a nebola poučená o dôsledkoch týchto písomnosti. Konaním žalovaného bola uvedená do omylu. Máme za to, že uvedené konanie možno považovať za konanie v rozpore s §5a §7 a nasl. zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, za nekalú obchodnú praktiku. Takéto dojednanie Dohody o zrážkach zo mzdy považujeme za absolútne neplatné z dôvodu, že je v rozpore s §37 ods. 1 OZ, § 551 OZ, § 3a § 53 ods. 1 OZ. V prvom rade dohoda o zrážkach zo mzdy musí spĺňať všeobecné náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 OZ, t. j. musí byť urobený tento úkon, slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne a to pod následkom neplatnosti. Žalobkyňa žiadnu dohodu o zrážkach zo mzdy so žalovaným nikdy vedome nepodpísala, nikdy neprejavila vôľu k uzatvoreniu takejto dohody. Dohoda o zrážkach zo mzdy nespĺňa ani základné náležitosti právnych úkonov stanovené § 551 OZ a to, že neobsahuje označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a ani výšku pohľadávky, ktorá sa má vymáhať. V tejto časti je právny úkon neurčitý, čo má za následok neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Zmluva o úvere má charakter spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej má žalobca postavenie spotrebiteľa a žalovaný veriteľ, pretože zmluva o úvere ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy mali formulárový charakter a obsah takýchto zmlúv nemohol žalobca takmer žiadnym spôsobom ovplyvniť (len prijať alebo odmietnuť). Žalobca mal pri uzavieraní zmluvy o úvere ako aj dohody o zrážkach zo mzdy postavenie slabšej strany s tým, že takéto zmluvy vyplňal zamestnanec žalovaného. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, vzhľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne vzhľadom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takého vzťahu je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle (ÚS 342/09 ČR). Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť, plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. Rozsudok C-106/77 Simmenthal). Na zdôraznenie správnosti tohto záveru poukázal na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s. r. o.: „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola aj Komisiou na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich (závery zo dňa 24.02.2011, 21.01.2011) posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka podľa § 53 ods. 1 Strana 3z4 OZ, pričom skonštatovala, že „ Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, a je teda v rozpore s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ je už v čase vzniku právneho vzťahu nútený uzavrieť Dohodu o zrážkach zo mzdy, výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprimeranému konaniu zo strany dodávateľa. V prípade podmienok, ktoré dojednáva dodávateľ, komisia zároveň uvedené zmluvné dojednanie posúdila aj v kontexte viacnásobného zabezpečenia pohľadávky veriteľa. Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“ Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem žalobkyne na určení neplatnosti takéhoto právneho úkonu, tak ten spočíva v tom, že určením neplatnosti právneho úkonu sa vyrieši sporná otázka či žalovaný, je oprávnený uhrádzať svoju pohľadávku prostredníctvom takejto

dohody o zrážkach zo mzdy alebo nie a odstránia sa tak pochybnosti o platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu.

2. Zároveň žalobkyňa podala aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia, o ktorom súd rozhodol uznesením tunajšieho súdu zo dňa 14.5.2018 a to tak, že nariadil toto neodkladné opatrenie: „Žalovaný-PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, je povinný zdržať sa akéhokoľvek použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 3.5.2007 uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným a vykonať oznámenie zamestnávateľovi žalobkyne SL TIP, s.r.o., Továrnská štvrť 1467/24, 059 51 Poprad- Matejovce, aby upustil od vykonávania zrážok zo mzdy v zmysle predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej. Toto neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré je vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 7Csp/35/2018. O nároku na náhradu trov neodkladného opatrenia vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným súd rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej“.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom vyjadrení najprv namietal, že danou žalobou nebol preukázaný naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy číslo 8500123667 a Dohody o zrážkach zo mzdy číslo 8500139368. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom od 01.01.2018 môže byť predmetom určenia (v korelácii s ustanovením § 137 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku) iba neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere resp. bezúročnosť a bezodplatnosť úveru poskytnutého na základe takejto zmluvy. Žalobca v žalobe tvrdí, že súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie ukladajúce mu povinnosť plniť, má si žalovaný uplatňovať nároky z neprijateľných zmluvných podmienok Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie. Na uvedené uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy v čase jej uzavretia bola aj podľa súčasnej právnej úpravy je zákonným spôsobom zabezpečenia pohľadávky, na ktorej uplatnenie sa žiadne súdne rozhodnutie o pohľadávke nevyžaduje ani nepredpokladá. Z uzavretej dohody o zrážkach zo mzdy výslovne vyplýva, že podpisom žiadosti / zmluvy uzatvára dlžník dohodu o zrážkach zo mzdy v súlade s § 551 Občianskeho zákonníka. O tom, že žalovaný poskytuje úver spolu s uzavretím dohody o zrážkach, žalobkyňa vedela. Zmyslom písomnej formy právneho úkonu je okrem iného zabezpečiť určitú formu právnej istoty a stability v zmluvnom vzťahu práve pred situáciou, aby následne nedochádzalo k spornosti toho, čo bolo dohodnuté, teda aký bol obsah vôle a čo prejav vôle zahrňoval, ako bol urobený atď. Žalobkyňa obsah uzavretej dohody ani následne nespochybňovala, zásadný opak vo vzťahu k vlastnému konaniu začala tvrdiť až dodatočne v tomto konaní. Tvrdenie, že žalobkyňa nemala vedomosť o uzavretí Dohody o zrážkach zo mzdy považuje za účelové. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola obsiahnutá v rovnakej listine ako Zmluva o revolvingovom úvere. Zmluvné dokumenty boli žalobkyni riadne a včas doručované. Je preto nepredstaviteľné predpokladať, že si spotrebiteľ uvedených skutočností pri bližšom prezretí dokumentov po ich doručení do jeho dispozičnej sféry nebol doručení a nenamietol túto okolnosť v podstatne skoršom čase. Ďalej uviedol, že predformulované znenie spotrebiteľských dokumentov je prirodzenou súčasťou úverových produktov a všeobecne všetkých spotrebiteľských vzťahov. Ďalej poukázal na nález Ústavného súdu ČR vo veci III. ÚS 3725/13 zo dňa 10.4.2014. Ochrana spotrebiteľa je založená na ochrane „priemerného spotrebiteľa“. Toto chápanie zabezpečuje zachovanie prvku právnej istoty aj pre dodávateľa, ktorá má byť vlastná aj spotrebiteľským právnym vzťahom. Spotrebiteľa nezbavuje povinnosti konať s primeranou a očakávateľnou mierou opatrnosti, obozretnosti a zodpovednosti za vlastné konanie (porov. Návrh generálnej advokátky vo veci C - 453/10, Pereničová a Perenič, bod 62 a nasl.). Priemerný spotrebiteľ je definovaný ako osoba, ktorá je v primeranom rozsahu rozhladená, informovaná a obozretná. Takéto chápanie vymedzuje priamo Súdny dvor EÚ vo svojich rozhodnutiach, prípadne aj úijné právo na úrovni sekundárnych aktov (napríklad definícia v bode 18 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2005/29). Pri poskytovaní ochrany v zmysle právneho poriadku nie je možné a ani súdny orgán nie je oprávnený prekročiť rozsah ochrany poskytovanej priemernému spotrebiteľovi. Nedostatok zodpovednosti, resp. ľahostajnosť spotrebiteľa vo vzťahu k obsahu svojich práv a povinností (vo sfére neoboznámia sa s obsahom zmluvných dokumentov) nemôže založiť neplatnosť právneho úkonu a znemožniť uskutočniť plnenie, na ktoré má druhá zmluvná strana legitímny nárok. Spotrebiteľ zároveň nesmie byť v súvislosti s osobitnými predpismi ponížený až na subjekt, ktorý nie je spôsobilý samostatne myslieť a nie je schopný chápať zmysel vlastného konania. Takéto ponímanie by evokovalo predpoklad postavenia spotrebiteľa na rovnakú úroveň akú majú napr.

maloletí alebo osoby obmedzené v spôsobilosti na právne úkony. Spotrebiteľ je povinný vo vzťahu k svojmu postaveniu konať obzvlášť svedomite, obozretne, prípadne dodatočne požadovať informácie vo vzťahu k obsahu svojho záväzku, ktorého obsah mu nie je úplne zrejmý, aby tak predišiel ujme na svojich právach. Závery žalobcu o nevykonaní poučenia v súvislosti s obsahom dohody o zrážkach zo mzdy sú hypotetické, priečia sa nielen elementárnym ustanoveniam Občianskeho zákonníka, a vlastne len zodpovedajú tomu, čo uvádza sudca ústavného súdu JUDr. M. Lalič (sp. zyn. I. ÚS 547/2012): Považujem za nevyhnutné najskôr konštatovať, že všeobecné súdy vrátane ústavného súdu ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek, čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Takýto postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilantibus iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnenne obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov.

4. Ďalej uviedol, že popiera, že by nebola označená pohľadávka a jej výška v Dohode o zrážkach zo mzdy. Pohľadávka je vymedzená hneď v úvode predmetnej Dohody, kde sa uvádza, že pohľadávka veriteľa je tvorená úverom vo výške uvedenej podľa bodu 6 Zmluvy o revolvingovom úvere vyššie, ďalej prípadnými revolvingami a príslušenstvom, ako plynie zo znenia zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere. Určitosť právneho úkonu znamená také vyjadrenie obsahu právneho úkonu, na základe ktorého sa dá posúdiť, aký je obsah vzájomných práv a povinností. Zároveň poukázal ohľadne vymedzenia neurčitosti a nezrozumiteľnosti právneho úkonu na Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo 191/2009 a Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo 81/2011 z 31.7.2012.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami k žalobe, so žiadosťou o vykonanie zrážok zo mzdy a iných príjmov, žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru - zmluva o revolvingovom úvere, výsluchom žalobkyne a jej právneho zástupcu a zistil tento skutkový stav:

6. Zo Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluva o revolvingovom úvere zo dňa 30.5.2007 č. 8000074677 je zrejmé, že v Žiadosti, resp. Zmluve v bode 5 je uvedená požadovaná výška úveru vo výške 60.012,- Sk, splatnosť úveru (počet/splatnosť) 36/18, poskytnutá čiastka 30.006,- Sk, mesačná splátka vrátane úroku 1.667,- Sk, RPMN vo výške 74,45 % a poplatok za uzatvorenie zmluvy 1.500,- Sk, s tým, že v bode 6, ktorý je označený ako údaje o schválenom revolvingu, je uvedené nasledovné: schválená výška úveru (celková suma splátok úveru, úroku a poplatkov za uzatvorenie zmluvy 6.012,- Sk, splatnosť úveru (počet/splatnosť) 36,18, poskytnutá čiastka 30.006,-Sk, mesačná splátka vrátane úroku 1.667,- Sk, RPMN za úver 63,14 %, poplatok za uzatvorenie zmluvy: 0. V bode 7 tejto Zmluvy označenej ako Dohoda o zrážkach zo mzdy, je uvedené nasledovné: „ Podpisom Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru/Zmluvy o revolvingovom úvere uzatvára Dlžník, Spoludlžník 1, Spoludlžník 2 a Veriteľ v súlade s § 551 Občianskeho zákonníka Dohodu o zrážkach zo mzdy (ďalej len „Dohoda“). Pohľadávka Veriteľa je tvorená úverom vo výške uvedenej podľa bodu 6 Zmluvy o revolvingovom úvere vyššie, ďalej prípadnými revolvingami a príslušenstvom, ako plynie zo znenia zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere. Súčasťou pohľadávky sú aj zmluvné pokuty (ak boli uplatnené) a náklady súdneho /rozhodcovského, príp. iného konania, ak vznikli preukázateľne. Na základe predloženia tejto Dohody je zamestnávateľ Dlžníka, Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2 povinný vykonávať v prospech Veriteľa mesačné zrážky zo mzdy Dlžníka, Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2 a to minimálne vo výške mesačnej splátky uvedenej v bode 6 Zmluvy o revolvingovom úvere vyššie, vždy v riadnom výplatnom termíne na účet Veriteľa č. 0502396383/7500 pod variabilným symbolom (viď vyššie - číslo zmluvy (VS)). Strany Dohody výslovne súhlasia s tým, že pokiaľ nebude zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, ale v nižšej, aby bola - za účelom čo najrýchlejšieho dorovnania dlhu - v najbližšom nasledujúcom mesiaci, či mesiacoch zrážka zo mzdy zvýšená nad dohodnutú výšku, a to na najvyššiu prípustnú výšku v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich rozsah zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia, a to všetko do doby úhrady pohľadávok v omeškaní. Strany Dohody sa dohodli, že zrážky zo mzdy budú vykonávané zamestnávateľom až do doby, kým Profireal Slovakia spol. s r.o. zamestnávateľovi písomne oznámi, že všetky jeho pohľadávky, vzniknuté na základe alebo v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere, sú splatené. Dlžník výslovne a neodvolateľne súhlasí s tým, že Veriteľ je oprávnený túto Dohodu predložiť zamestnávateľovi/platiteľovi mzdy Dlžníka, Spoludlžníka 1, Spoludlžníka 2 kedykoľvek v priebehu platnosti tejto Zmluvy o revolvingovom úvere“.

7. Zo Žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy a iných príjmov zo dňa 15.3.2018, ktorú adresoval žalobca zamestnávateľovi žalovanej vyplýva, že žalovaný požadoval o vykonanie zrážok v celkovej výške 1.660,63 eur k 19.6.2017 na uspokojenie pohľadávky vyplývajúcej zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 8000074677. Žiadosť odôvodnil tým, že žalobca so žalovaným uzatvoril Dohodu o zrážkach zo mzdy, pričom si nesplnil záväzky voči žalovanému. Žalovaný poukázal na § 551 Občianskeho zákonníka.

8. Právna zástupkyňa žalobcu na pojednávaní uviedla, že trvá na podanej žalobe, nesúhlasí s písomným vyjadrením žalovaného. Má zato, že bol preukázaný naliehavý právny záujem ako je uvedený v žalobe. Na pojednávaní predložila dôkazy o tom, že žalobkyni bola poskytnutá suma úveru 30.006,- Sk a zároveň predložila aj výpisy z účtu o vykonaných úhradách na predmetný úver. Ide o dôkazy na čl. 122-135 spisu. Tieto dôkazy preukazujú, že bola uhradená suma poskytnutého úveru.

9. Žalobkyňa na pojednávaní súdu uviedla, že predmetnú zmluvu o úvere podpísala 30.5.2009 v kaviarni, pričom ona sa v tom čase zaujímal iba o výšku úveru a výšku splátok, ktoré bude platiť. Pamätá sa, že pri podpise zmluvy musela predložiť občiansky preukaz, výpis z účtu a 3 výplatné pásky. Má zato, že istinu úveru už uhradila. Zmluvu podpísala dobrovoľne, nečítala jej všetky náležitosti, avšak s dohodnutou výškou 30.006,- Sk súhlasila. Má zato, že sumu, ktorú by mala zaplatiť v zmysle tejto zmluvy by prevyšovala 100 %-tný úrok, avšak aj napriek tomu zmluvu podpísala, keďže v tom čase potrebovala peniaze. Sprostredkovateľ úveru jej nič nevysvetlil. V súvislosti s daným úverom bola jej zamestnávateľovi doručená výzva na vykonávanie zrážok zo mzdy, avšak žiadne zrážky sa nevykonali, z dôvodu, že začala predmetnú Dohodu o zrážkach zo mzdy riešiť súdnou cestou.

10. Žalovaný ani právny zástupca žalovaného sa na pojednávanie nedostavili.

11. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹ musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
- y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

14. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
- b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

15. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

16. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci

predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

19. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

22. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

23. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

24. Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

25. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

26. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe

predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemeňte.

27. V tomto prípade všetky zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovaným je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobkyňa ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalobcu ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

28. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

29. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

30. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že na základe žiadosti/zmluvy o poskytnutí revolvingového úvere zo 30.05.2007 žalovaný poskytol žalobkyňi spotrebiteľský úver vo výške 30.006 Sk eur a žalobkyňa sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť. Zároveň žalobkyňa a žalovaný uzatvorili v rovnaký deň v rámci tejto zmluvy v bode 7. Dohodu o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, ktorej neplatnosti sa domáha v tomto konaní. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola teda súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa. Žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy, hoci neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by žalobcovi ukladalo povinnosť plniť. Veriteľ výšku dlhu jednostranne diktuje, a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom.

31. V zmysle § 137 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) písm. c) a písm. d) žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

32. Podľa § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch účinného od 1.1.2018 spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou podľa § 137 ods. c) a d) CSP.

33. Predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je vecná legitímácia a existencia tzv. naliehavého právneho záujmu. Vecná legitímácia je hmotnoprávny stav, ktorého existencia zakladá žalovateľnosť nároku. Na podanie určovacej žaloby je vecne legitimovaný účastník právneho vzťahu či práva, o ktoré v určovacej žalobe ide. Nie je však vylúčené, aby vecnou legitímáciou disponoval i subjekt, ktorý je vo svojom právnom postavení dotknutý existenciou či neexistenciou právneho vzťahu medzi žalovaným a treťou osobou.

34. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení bude daný spravidla vtedy, ak by bez tohto určenia bolo žalobcovo právo ohrozené, alebo kde by sa bez tohto požadovaného určenia stalo jeho právne postavenie neistým.

35. Súd má za to, že žalobca ako dlžník z úverového vzťahu založeného so žalovaným na základe zmluvy o revolvingovom úvere a dohody o zrážkach zo mzdy je aktívne vecne legitimovaný na podanie takejto žaloby.

36. Ďalším predpokladom pre úspešnosť žaloby je preukázanie naliehavosti právneho záujmu. Žalobkyňa naliehavosť právneho záujmu v danej veci preukazuje tým, že deklarováním neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitímáciu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach a taktiež navrhol určenie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy ako neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3, ods. 4 Občianskeho zákonníka.

37. Žalobkyňa preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže na základe dohody o zrážkach zo mzdy si žalovaný ako veriteľ uplatnil svoje právo a požiadaval zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy, pričom zrážky aj do nariadenia predbežného opatrenia boli aj vykonávané, pričom bez určenia neplatnosti dohody by právne postavenie žalobkyne ako dlžníka bolo neisté a súčasne by bolo ohrozené právo žalobkyne na disponovanie s jeho mzdou, keďže zamestnávateľ žalobkyne rešpektujúc uzatvorenú dohodu by musel vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne.

38. Súd v prvom rade preskúmal platnosť predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy je legitímnym zabezpečovacím prostriedkom, a ak neexistuje hoci len potenciálne riziko vymoženía nezákonného či inak nečestného plnenia, je tento inštitút prípustným prostriedkom, ktorý umožňuje s obídením súdneho procesu siahnuť na majetok dlžníka. Ak však existuje čo i len hrozba vymoženía nečestného plnenia, je dôvod chrániť spotrebiteľa pred hroziacim rizikom. Hrozba vzniku ujmy postačuje z toho dôvodu, že o tom, či pohľadávka existuje a v akej výške nerozhoduje nestranná inštitúcia, ale spravidla podnikateľ a je značne problematické až nezistiteľné, kedy tento inštitút obchodník aktivuje. Žalobca ako dlžník sa pri realizácii neplatnej dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

39. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal).

40. Predložená dohoda o zrážkach zo mzdy má taktiež, ako aj celá úverová zmluva, charakter formulárovej zmluvy, ktorá bola spotrebiteľovi predložená na podpis bez toho, aby sa spotrebiteľ mohol reálne oboznámiť s jej obsahom a ovplyvniť jej obsah, ktorý bol vopred predformulovaný žalovaným. Ak by mala byť dohoda o zrážkach zo mzdy právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela by byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. januára 2013, sp. zn. 6 MCdo 9/2012). Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú dohodu je nepochybne forma uzavretej dohody, t.j. skutočnosť, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola predložená spotrebiteľovi vo forme formulárovej zmluvy, bez možnosti zmeny jej obsahu, bez možnosti ju neuzavrieť. Takúto dohodu o zrážkach zo mzdy nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú.

41. Právo žalobcu je ohrozené, pretože zrážky zo mzdy môže dodávateľ bez preventívnej súdnej kontroly súdom nastaviť aj na úroky z úveru aj na poplatky. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už uvádza Súdny dvor EÚ, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ

zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Situácia sa vyhrocuje a dostáva do kolízie s verejným poriadkom, ak dôjde k zrážkam zo mzdy na sumy vyplývajúce z neprijateľných podmienok alebo v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne, ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EU C-76/10 P OHOTOVOSTĚ proti Korčkovskej). S využitím komparatívnej metódy odvolací súd poukazuje na rakúsku právnu úpravu, ktorá chráni spotrebiteľa pred mimosúdnyimi zrážkami zo mzdy (§ 12 zákona z 08. 03. 1979, ktorým sa vydávajú ustanovenia na ochranu spotrebiteľa (zákon na ochranu spotrebiteľa; spol. zák. č. 140/1979), naposledy novelizovaným zákonom č. 21/2008 Spol. zák. I) (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/25/2016 z 06.09.2016)

42. Podľa ustálenej judikatúry vychádza systém ochrany zavedený smernicou 93/13 z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25, a z 26. októbra 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Zb. s. I-10421, bod 25, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 37). 16. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany v súlade s uvedenou smernicou Súdny dvor viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba aktívnym postupom nezávislým od samotných zmluvných strán (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 27; Mostaza Claro, bod 26; Asturcom Telecomunicaciones, bod 31, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 39). (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/25/2016 z 06.09.2016)

43. V tejto súvislosti možnosť súdu skúmať nekalú povahu podmienky aj bez návrhu predstavuje vhodný prostriedok na dosiahnutie výsledku stanoveného v článku 6 smernice 93/13, teda zabránenie tomu, aby bol jednotlivý spotrebiteľ viazaný nekalou podmienkou, a zároveň na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 7 tejto smernice, pretože takéto preskúmanie môže mať odradzujúci účinok smerujúci k ukončeniu používania nekalých podmienok v zmluvách uzavretých so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudky Súdneho dvora Európskej únie z 21. novembra 2002, Cofidis, C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 32, a Mostaza Claro, už citovaný, bod 27, ako aj uznesenie Pohotovosť, bod 41). 18. V bode 26 už citovaného rozsudku Océano Grupo Editorial a Salvat Editores Súdny dvor rozhodol, že účel článku 6 smernice 93/13, ktorý členským štátom ukladá zabezpečiť, aby nekalé podmienky neboli pre spotrebiteľa záväzné, nemožno dosiahnuť, ak je na spotrebiteľa, aby sám poukázal na nekalý charakter týchto podmienok. V sporoch, ktorých hodnota je často obmedzená, môžu náklady na služby advokáta prevyšovať záujem, ktorý je predmetom sporu, čo môže spotrebiteľa odradiť od toho, aby sa proti uplatneniu nekalých podmienok bránil. Ak je pravdou, že v mnohých členských štátoch procesné pravidlá jednotlivcom umožňujú, aby sa obhajovali v takých sporoch sami, existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že najmä z dôvodu svojej nevedomosti spotrebiteľ na nekalý charakter jemu predložených podmienok nepoukáže. Z toho vyplýva, že účinnú ochranu spotrebiteľa možno dosiahnuť, len ak sa vnútroštátnemu súdu prizná možnosť posúdiť uvedené podmienky bez návrhu“ (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 4.10.2007 Max Rampion and Marie-Jeanne Godard C-429/05, bod 61). (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/25/2016 z 06.09.2016)

44. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala.

45. Dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená. V bode 7 je iba uvedené, že pohľadávka Veriteľa je tvorená úverom vo výške uvedenej podľa bodu 6 Zmluvy o revolvingovom úvere vyššie, ďalej prípadnými revolvingami a príslušenstvom, ako plynú zo znenia zmluvných dojednaní Zmluvy o revolvingovom úvere. Súčasťou pohľadávky sú aj zmluvné pokuty (ak boli uplatnené) a náklady súdneho /rozhodcovského, príp. iného konania, ak vznikli preukázateľne. Takéto vymedzenie pohľadávky je neurčité a teda neplatné podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom tohto zabezpečovacieho prostriedku.

46. Podľa § 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka v občianskoprávných vzťahoch, vrátane zmluvných vzťahov majú účastníci rovnaké postavenie. Veriteľ vo vzťahu k spotrebiteľovi nie je vo vzťahu nadriadenosti a neprislúcha mu právo jednostranne určovať aké pohľadávky a v akej výške, ktoré v budúcnosti vzniknú alebo len majú vzniknúť, na ktorom určení by pravdepodobne žalobca ako dlžník ani neparticipoval, sa budú realizovať formou zrážok zo mzdy v prospech veriteľa.

47. Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzatvorená ako súčasť zmluvy, na konci zmluvy v bode 7, v rámci formulárovej zmluvy, bez doplnenia nejakých údajov. Takto uvedená dohoda, ktorá teda ako predtlač nebola individuálne dojednaná, bola uzatvorená účastníkmi konania na pretlačí žalovaného ako veriteľa, je preto nepochybné, že ju tento používal pri mnohých, ak nie všetkých právnych vzťahoch, keďže do formulárovej pretlače boli vpísané len údaje týkajúce sa úverového vzťahu, ku ktorému sa malo zabezpečenie vzťahovať a osobné údaje dlžníka, všetky dojednania boli formulárovo pretlačené. Preto má súd za to, že takáto dohoda svojim obsahom spôsobuje značnú nerovnováhu v zmluvnom postavení strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa. Pri uzatváraní dohody dlžník ako spotrebiteľ musí vedieť pohľadávku akého druhu a v akej výške zabezpečuje dohoda o zrážkach zo mzdy. V dohode o zrážkach nie je uvedená predne zabezpečená pohľadávka. Taktiež ani samotná zmluva neobsahuje presný údaj o výške zabezpečenej pohľadávky. Zmluva obsahuje iba výšku úveru 30.006 Sk, počet splátok a výšky mesačnej splátky.

48. Neurčité je aj zmluvné dojednanie v dohode týkajúce sa výšky splátok, rozsahu v akom má byť naplnená uhradzovacia funkcia zabezpečovacieho inštitútu zrážok zo mzdy. Podľa dohody ak nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške, bez ohľadu na dôvod, má byť zrážka v nasledujúcich mesiacoch zvýšená nad dohodnutú sumu. Neurčitosť zmluvného dojednania o výške zrážok má za následok neplatnosť dohody, uvedené ustanovenie predstavuje jednostranné neprímerané zvýhodnenie zmluvnej strany veriteľa, ktorý má byť bezpodmienečne uspokojený aj nad dohodnutú výšku mesačnej zrážky. Takéto neprípustné navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy.

49. Taktiež súd poukazuje na to, že v predmetnej dohode nie je uvedený platiteľ mzdy žalobcu v čase uzavretia dohody. Táto skutočnosť potom navodzuje dojem, že žalovaný predmetnú skutočnosť osobitne od žalobcu pri uzatváraní dohody nezisťoval. Tomu nasvedčuje aj tvrdenie žalobcu o tom, že nemal vedomosť o uzavretí dohody o zrážkach zo mzdy súčasne s uzavretím úverovej zmluvy a o tejto sa mal dozvedieť až po jej predložení veriteľom jeho zamestnávateľovi.

50. Aj keď preskúmaná dohoda o zrážkach zo mzdy síce má svoj základ v znení zákona, v spojení s ostatnými zmluvnými klauzulami a okolnosťami veci predstavuje nástroj na zinkasovanie úžerného plnenia, čím sa súd bude zaoberať nižšie. Dohoda o zrážkach zo mzdy mala slúžiť na vymożenie si plnení dodávateľom od žalobcu ako spotrebiteľa bez zásahu súdnej moci na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahovala všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Súd preto určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uzatvorená podľa § 551 Občianskeho zákonníka je zmluvnou podmienkou spôsobujúcou hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je v rozpore s ust. § 53 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody súd dospel k záveru, že uzatvorená dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatný právny úkon.

51. Na záver súd uvádza, že skutočnosťami ohľadom náležitostí zmluvy o úvere, prípadných neprijateľných podmienkach v nich obsiahnutých, ktoré by spôsobovali neplatnosť dohody titulom plnenie z týchto neprijateľných podmienok, ako aj skutočnosti súvisiace s uzatváraním úverovej zmluvy či už na strane žalovaného ako veriteľa a jeho povinností vyplývajúcich mu z ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch či žalobcu ako spotrebiteľa a jeho postavenia a ochrany ako priemerného spotrebiteľa, vzhľadom na vyššie uvedené dôvody neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nebolo potrebné sa bližšie zaoberať.

52. Podľa § 251 CSP, trov konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

53. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

54. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

55. Súd žalobe žalobkyne vyhovel v plnom rozsahu, preto žalobkyni patrí proti neúspešnému žalovanému plná náhrada trov konania. V zmysle platnej právnej úpravy o konkrétnej výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

56. Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia písomne na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.